

Kritenko O. O., Ph.D. of public administration

Danshyna Y .V., Ph.D. of public administration

Ways of improving the system of state financial control the use of budget funds

Ukrainian Academy Of Customs, Rogaleva str. 8, Dnepropetrovsk, Ukraine.

Annotation. In article the author examines the organs of special purpose in the public procurement system by analyzing the functions and tasks performed in the organizational structure of control and supervision. The author has identified the major weaknesses and areas of elimination of state financial control of public procurement in Ukraine that has allowed to develop a classifier typical violations of the law in the exercise of public procurement. Also the role and place of the independent and public control of public procurement, and suggests areas for improvement and independent and public control of public procurement.

On the basis of reports of public authorities, the tasks and functions of law which proclaimed the coordination and control of the public procurement system developed classifier typical violations of the law during the procurement of goods, works and services for public funds in the use of which will help customers avoid them.

Proposed in the context of improving the institutional mechanism state financial control of public procurement procedures for the budget to provide bodies carrying out such control certain functions: monitoring compliance with legal requirements at all stages of public procurement; report on administrative violations related to violations of the law on public procurement; preventing corruption in procurement; submission of relevant materials to law enforcement agencies; consideration of applications for individual entrepreneurs and legal entities for violations of the law on public procurement.

Proposals to improve control over budgetary expenditures create volunteer experts independent of individual institutions and public control of public procurement with giving him authority independent examination of the legality and targeted use of public funds.

The role and place of the independent and public control over public procurement and proposed: to provide an independent civil society organizations may attend as observers at meetings of the committees of the tender; oblige a state, utilities and business partnerships, under the control of public authorities to disclose basic information about their purchases at their own expense; Procuring entities should publish at regular intervals about the results of procurement, which is below the procurement thresholds established specialized law.

Keywords: public procurement, public procurement system, governmental financial control, competitive procurement, classifier of typical violations, public control.

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine “On public procurement”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1197-18> (Accessed 20 August 2014).
2. Katrosha, L. V. (2013), “Metodi derzhavnogo finansovogo kontrolju jak sposib zapobigannja zlovzhivannjam u sferi derzhavnih zakupivel”, *Zbirnyk naukovykh prats. Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, vol. 37, pp. 256–265
3. Ministry of Economic Development and Trade, “Report on the analysis of public procurement system”, available at: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=129962 (accessed March 17, 2015).
4. State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://ukrstat.org> (accessed March 15, 2015).
5. Accounting Chamber of Ukraine, “Report of the Accounting Chamber of Ukraine”, , available at: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/32826> (accessed March 19, 2015)
6. Pidmohylnyi, O. “The role and problems of social control of public procurement”, *Rol ta problemy rozvytku hromadskoho kontroliu u sferi derzhavnykh zakupivel*, available at: <http://www.confapi.at.ua> (accessed March 03, 2015)
7. Pinkas, H. I. (2009), “Effective system of public financial control and coordination of public procurement”, *Derzhavni zakupivli v Ukraini: teoretychni aspekty ta praktychni problemy*, no 2 (92), pp. 57–69.
8. Slyzkonis, D. M (ed.) (2013), *Yak kontroliuvaty derzhavni zakupivli na mistsevomu rivni: praktychni posibnyk* [How to monitor public procurement at the local level: a practical guide], Tsentrl Politychnykh Studii ta Analityky, Kyiv, Ukraine.

УДК 35.073:346.3

Критенко О. О.,

к.держ.упр. старший викладач кафедри державної служби та митної справи, Академія митної служби України, м. Дніпропетровськ

Даньшина Ю.В.,

к.держ.упр. старший викладач кафедри державної служби та митної справи, Академія митної служби України, м. Дніпропетровськ

Шляхи удосконалення системи державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів

У статті авторами досліджено органи спеціального призначення в системі державних закупівель шляхом аналізу функцій і завдань, що виконують організаційні структури у сфері контролю й нагляду. Авторами виявлено основні недоліки та напрями їх усунення у сфері державного фінансового контролю системи державних закупівель в Україні, що дозволило розробити класифікатор типових порушень законодавства під час здійснення закупівель за державні кошти. Також розглянуто роль і місце системи незалежного й громадського контролю за державними закупівлям, а також запропоновано напрями з удосконалення незалежного й громадського контролю у сфері державних закупівель.

Ключові слова: державні закупівлі, система державних закупівель, державний фінансовий контроль, конкурсні торги, класифікатор типових порушень, громадський контроль.

Критенко Е. А.,

к.гос.упр. старший преподаватель кафедры государственной службы и таможенного дела, Академия таможенной службы Украины, г. Днепропетровск

Даньшина Ю.В.,

к.гос.упр. старший преподаватель кафедры государственной службы и таможенного дела, Академия таможенной службы Украины, г. Днепропетровск

Пути совершенствования системы государственного финансового контроля за использованием бюджетных средств

В статье авторами исследованы органы специального назначения в системе государственных закупок путем анализа функций и задач, которые выполняют организационные структуры в сфере контроля и надзора. Авторами выявлены основные недостатки и направления их устранения в сфере государственного финансового контроля системы государственных закупок в Украине, что позволило

разработать классификатор типовых нарушений законодательства при осуществлении закупок за государственные средства. Также рассмотрены роль и место системы независимого и общественного контроля за государственными закупками, а также предложены направления по совершенствованию независимого и общественного контроля в сфере государственных закупок.

Ключевые слова: государственные закупки, система государственных закупок, государственный финансовый контроль, конкурсные торги, классификатор типовых нарушений, общественный контроль.

Kritenko O. O., Ph.D. of public administration, lecturer department of public service and customs, Customs Academy of Ukraine, Dnepropetrovsk

Danshyna Y. V., Ph.D. of public administration, lecturer department of public service and customs, Customs Academy of Ukraine, Dnepropetrovsk

Ways of improving the system of state financial control the use of budget funds

In article the author examines the organs of special purpose in the public procurement system by analyzing the functions and tasks performed in the organizational structure of control and supervision. The author has identified the major weaknesses and areas of elimination of state financial control of public procurement in Ukraine that has allowed to develop a classifier typical violations of the law in the exercise of public procurement. Also the role and place of the independent and public control of public procurement, and suggests areas for improvement and independent and public control of public procurement.

Keywords: public procurement, public procurement system, governmental financial control, competitive procurement, classifier of typical violations, public control.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Серед найважливіших проблем сучасного економічного розвитку України особливе місце займає проблема підвищення ефективності використання та витрачання державних ресурсів для забезпечення економічної безпеки та стійкого розвитку національної економіки. Питання ефективності використання державних коштів при здійсненні державних закупівель безпосередньо пов'язані із державним фінансовим контролем (далі – ДФК). Саме він дозволяє виявити якість використання державних коштів, недоліки і правопорушення у сфері державних закупівель і намітити шляхи підвищення ефективності їх використання. В умовах ринкових відносин роль ДФК зростає. Він стає важливою складовою фінансово-економічного механізму державних

закупівель та управлінською функцією держави й обов'язковою умовою нормального функціонування економіки та фінансової системи країни.

На сьогодні фінансовий контроль ефективності використання державних коштів здійснюють зовнішні й внутрішні органи фінансового контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питанню ефективного ДФК системи державних закупівель в Україні приділяється постійна увага. Над проблематикою раціонального використання державних коштів при здійсненні державних закупівель працюють багато науковців, таких як Л. Катроша, О. Підмогильний, Г. Пінькас, Д. Слизьконіс та багато інших. Проте незважаючи на наявність певних наукових доробок з порушеної тематики питання розвитку й удосконалення ДФК за витрачанням бюджетних коштів на здійснення державних закупівель були й залишаються актуальними.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розкриття особливостей фінансового контролю системи державних закупівель в Україні в Україні для досягнення якої в роботі поступально вирішено такі завдання:

- розроблено класифікатор типових порушень законодавства під час здійснення закупівель за державні кошти;
- виявлено основні недоліки та напрями їх усунення у сфері ДФК системи державних закупівель в Україні;
- розглянуто роль і місце системи незалежного й громадського контролю за державними закупівлям.

Виклад основного матеріалу дослідження. На вимогу ст. 7 Закону України № 1197-VII регулювання та контроль у сфері державних закупівель належить до компетенції Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку України), Державної фінансової інспекції України (далі – ДФІУ), Державної казначейської служби України (далі – ДКСУ), Державної служби статистики України (далі – Держстат України), Рахункової палати України (далі – РПУ) та Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ) у межах своїх повноважень, визначених Конституцією та законами України [1].

Мінекономрозвитку України має забезпечувати нормативно-методологічне забезпечення державних закупівель, сприяти розвитку інфраструктури та комунікативних систем державних закупівель, надавати суб'єктам господарювання необхідні роз'яснення з питань державних закупівель, проводити експертизи процедур

закупівель, а також моніторинг та аналіз державних закупівель і державного замовлення.

Отже, Мінекономрозвитку України не залишає без уваги державні закупівлі, регулюючи та координуючи цю сферу, активно співпрацюючи з іншими державними органами та громадськістю з метою запобігання зловживанням та проявам корупції, а також іншим фактам порушення чинного законодавства. Оскільки Мінекономрозвитку України бажає зробити процес закупівель максимально відкритим і прозорим, під його керівництвом видається спеціалізований офіційний інформаційний бюлетень та функціонує відповідний веб-портал, а також періодично формуються збірники нормативно-правових актів і методичних матеріалів, проводиться навчання спеціалістів, семінари та наради. Вказавши прямо повноваження Мінекономрозвитку України, ДФІУ, АМКУ пошук низки законодавчих актів, де визначено повноваження інших суб'єктів контролю, законодавцем покладено на плечі зацікавлених осіб, зокрема замовників.

Для аналізу завдань, що виконують організаційні структури у сфері контролю й нагляду, було досліджено органи спеціального призначення в системі державних закупівель. Адже вони є органами державної влади, котрі виконують управлінські функції, а контроль – невід'ємна складова управління, й він не може бути сконцентрованим односуб'єктно.

Перевірки державних закупівель проводяться органами ДФІУ на всіх стадіях їх здійснення. Це дає змогу в режимі реального часу виявляти порушення на певних стадіях державних закупівель, зокрема ще під час затвердження річного плану закупівель, у процесі проведення торгів чи укладання договорів, а не лише постфактум, як це відбувається під час проведення інспектування.

ДФІУ має право проводити контроль на всіх етапах проведення торгів, починаючи від застосування законодавства щодо створення комітетів з конкурсних торгів і до виконання умов договорів. Під час перевірки відслідковується не тільки наявність необхідної документації, але й відповідність її змісту всім законодавчим актам [2, с. 260].

За результатами дослідження звітів РПУ, аналітичних та статистичних звітів Держстату України, висновків Мінекономрозвитку України маємо змогу виокремити основні типові порушення, які допускають організатори процедур конкурсних торгів:

- закупівля товарів, робіт і послуг без застосування процедур закупівель;
- проведення процедур закупівель з порушенням норм чинного законодавства;

- неправильна або складена з порушеннями звітність за результатами проведення конкурсних торгів;
- відсутність розподілення функцій кожного з членів комітету з конкурсних торгів;
- порушення порядку визначення предмета закупівлі;
- порушення термінів проведення оцінки, інформування учасників про результати процедури закупівлі;
- невідповідність конкурсних пропозицій умовам конкурсної документації;
- відсутність забезпечення;
- недотримання порядку зміни істотних умов договору тощо [3, 4, 5].

Тому можемо зробити висновок, що в наявних проблемах у сфері закупівель за бюджетні кошти винні обидві сторони як замовник, так і виконавець.

Аналізуючи проблеми, які існують у системі державного контролю у сфері державних закупівель, необхідно окремо розглянути громадський контроль.

Серед інших функцій Мінекономрозвитку України у Законі № 1197 прописано і функції взаємодії з громадськістю й проведення громадських слухань з питань удосконалення системи державних закупівель та інформування громадськості про політику та правила державних закупівель [6].

ДФК закупівель дає змогу органам ДФІУ оперативно реагувати на звернення щодо порушень, скоєних у сфері державних закупівель, своєчасно встановлювати, усувати й запобігати таким порушенням на всіх стадіях державних закупівель і є важливим кроком до системного підходу для здійснення фінансового контролю, впровадження його превентивних методів та посилення контролю у сфері державних закупівель. Отримані результати стають основою для визначення заходів, спрямованих на скорочення неефективних видатків та підвищення ефективності використання бюджетних коштів у цілому. Застосування таких заходів є одним із важливих завдань державних органів управління та контролю за витрачанням і використанням бюджетних коштів. Підвищення ефективності використання коштів бюджету – це важливий фактор зростання добробуту та прискорення економічного розвитку країни.

Аналіз сучасного стану функціонування системи державних закупівель в Україні свідчить про те, що досягнуті у цій сфері результати ми не можемо вважати досконалими. Тому, на нашу думку, необхідно удосконалити ефективну систему державних закупівель, що сприятиме розвитку конкурентного середовища та ефективному витрачання бюджетних коштів. Для втілення в життя такої системи вважаємо доцільним створити класифікатор типових порушень і забезпечити їх

моніторинг у сфері державних закупівель, який можуть використовувати в практичній роботі, виключно на добровільних засадах, усі органи, установи, організації, до компетенції яких належить вирішення питань у сфері державних закупівель, а також розпорядники державних коштів.

Процес удосконалення фінансового контролю у сфері державних закупівель має перебувати в постійній динаміці, а сам контроль – відповідати умовам сьогодення й виступати одним із базових елементів боротьби з “тіньовою” економікою та фінансовим шахрайством для забезпечення прозорості, конкурентності та дієвості процедур держзакупівель, що є важливим фактором ефективного функціонування системи державних закупівель в Україні [7, с. 68].

Класифікатор типових порушень законодавства під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти використання якого в роботі допоможе замовникам їх уникнути:

- здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти без застосування процедур конкурсних торгів;
- подрібнення вартості та предмета закупівлі;
- допущення до участі в конкурсних торгах пов’язаних осіб;
- визнання конкурсних торгів такими, що відбулися за наявності підстав для їх відміни;
- укладання договору всупереч вимогам документації конкурсних торгів та визначеним у ній основним умовам;
- недотримання замовником принципів державних закупівель;
- порушення стадій державних закупівель;
- непроведення оприлюднення інформації щодо закупівлі товарів, робіт, послуг через спеціалізовані засоби масової інформації та інформаційну систему в мережі Інтернет;
- недотримання термінів висвітлення інформації в системі Інтернет відповідно до проведеної процедури закупівлі;
- недотримання замовником вимог щодо забезпечення рівноправного доступу всіх учасників до інформації з питань закупівель;
- проведення процедур закупівлі до здійснення публікації оголошення про неї;
- порушення порядку організації та створення комітету з конкурсних торгів;
- порушення термінів проходження навчання та підвищення кваліфікації членів комітету з конкурсних торгів, відсутність відповідних сертифікатів чи свідоцтв з питань організації та здійснення процедур закупівель;

- проведення закупівлі товарів на засадах міжвідомчої координації з порушенням переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України;
- непроінформування генеральним замовником торгів головних розпорядників коштів Державного бюджету України про результати процедур міжвідомчої закупівлі;
- порушення умов договору головними розпорядниками коштів за результатами здійснених процедур генеральним замовником (крім випадків, коли товар не відповідає вимогам головного розпорядника);
- ненадання звіту генеральним замовником уповноваженому органу із зазначенням усіх замовників;
- допущення невідповідності учасників торгів кваліфікаційним вимогам замовника;
- недотримання вимоги щодо складання звітів за результатами здійснення процедури закупівлі;
- недотримання вимоги щодо відміни конкурсних торгів чи визнання торгів такими, що не відбулися;
- порушення вимоги щодо зазначення у запиті цінових пропозицій повної сукупної інформації про предмет закупівлі, суттєві умови договору та умови поставки;
- порушення термінів розкриття цінових пропозицій та вимог щодо складання протоколу про їх розгляд;
- порушення функції та повноваження замовника;
- допущення перевищення граничних сум витрат.

Сучасна бюджетна практика свідчить, що чинний нині механізм контролю за використанням бюджетних коштів під час здійснення державних закупівель залишається неефективним. Слід зазначити, що в сфері державних закупівель є досить велика кількість порушень, які за допомогою спеціальної методики потрібно виявляти та запобігати їм, адже це забезпечить ефективнішу діяльність установи.

На нашу думку, основні недоліки та напрями їх усунення у сфері державного контролю системи державних закупівель в Україні такі:

1. В Україні нині існує надмірно розгалужена та недостатньо дієздатна система органів, які мають контрольно-перевірні функції, що призводить до їх дублювання, отже, й дублювання завдань та результатів окремих перевірок, що є суттєвою вадою системи контролю державних закупівель. Тобто сама система державного фінансового контролю наразі потребує удосконалення, яке вже здійснюється в межах адміністративної реформи. Проте ця реформа недостатньо підготовлена та науково не обґрунтована й здебільшого не виключає реалізацію малоефективного сценарію за

методом “спроб і помилок”. Вона фрагментарна й спрямована переважно на реорганізацію окремих служб і відомств з метою посилення їх фіскальної, а не контрольної функції. Тому одним із основних напрямів удосконалення державного фінансового контролю є: по-перше, здійснення функціонального обстеження державних контролюючих органів для усунення фактів дублювання їхньої діяльності; по-друге, створення спочатку описової, потім імітаційної моделі інституціональних змін у цій сфері й лише після їх апробації впровадження їх у реальну практику.

У контексті вдосконалення інституційного механізму державного фінансового контролю процедури державних закупівель за бюджетні кошти важливо забезпечити дотримання законодавства у сфері держзакупівель і припинення розтрати бюджетних коштів на всіх рівнях, включаючи підприємства, які мають підтримку з державних або місцевих бюджетів. З цією метою органам, які здійснюють такий контроль, необхідно надати такі функції:

- контролю за дотриманням вимог законодавства на всіх стадіях проведення державних закупівель;
- складання протоколів про адміністративні порушення, пов’язані з порушеннями законодавства у сфері державних закупівель;
- запобігання проявам корупції у сфері закупівель;
- подання відповідних матеріалів до правоохоронних органів;
- розгляду заяв фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб про факти порушення законодавства про державні закупівлі.

Все це дасть можливість більш дієво контролювати доцільність і цілеспрямованість витрачання бюджетних коштів.

2. З метою вдосконалення контролю за бюджетними видатками також було б доцільно створити на громадських засадах окремих інститутів експертів незалежного й громадського контролю у сфері державних закупівель з наданням йому повноважень незалежної експертизи законності й цільового використання бюджетних коштів.

3. Важливим напрямом удосконалення державного контролю є також підвищення ступеня відповідальності керівників органів державного контролю перед парламентом та громадськістю, посадових осіб за порушення бюджетної дисципліни та належного відшкодування фінансових втрат внаслідок неправильних управлінських рішень. У цьому контексті слід зазначити, що чинна система санкцій за порушення фінансової дисципліни та бюджетного законодавства недостатньо дієва. Наприклад, широко застосовуються безособові штрафні санкції для державних організацій за нецільове

використання бюджетних коштів. Вважаємо за доцільне в кожному порушенні визначати конкретних посадових осіб, що несуть відповідальність за управлінські рішення, які призвели до втрат фінансових ресурсів.

Усі ці заходи дадуть можливість забезпечити належний ефективний контроль та аналіз цін у сфері державних закупівель, дотримання одного з головних принципів державних закупівель – ефективного витрачання державних коштів на засадах конкуренції та уникнути фактів придбання товарів, робіт і послуг за завищеними цінами.

Роль і місце системи незалежного й громадського контролю за державними закупівлями полягають у такому:

- забезпечення вільного та безперешкодного доступу всіх зацікавлених осіб до інформації про державні закупівлі з метою сприяння попередньому, поточному та послідовному контролю у цій сфері;
- організація належного громадського моніторингу на всіх стадіях державних закупівель;
- висвітлення процедур закупівель за державні кошти в засобах масової інформації, доведення до громадськості фактів резонансних порушень і зловживань з боку органів влади та замовників торгів;
- дієва участь у підготовці нормативно-правової бази, що регулює сферу державних закупівель, підготовка й надання методичних рекомендацій і роз'яснень для учасників та замовників торгів, контролюючих та правоохоронних органів;
- налагоджена взаємодія з учасниками процесу державних закупівель щодо забезпечення дотримання основних принципів закупівель за державні кошти тощо [8, с. 42].

До того ж часткове або повне усунення громадськості від участі в контрольних функціях у сфері державних закупівель містить низку ризикових факторів, що негативно впливають на її існування, обмежують основні принципи здійснення державних закупівель – добросовісну конкуренцію та недискримінацію учасників; призводять до втрати державними контролюючим та правоохоронними органами суттєвих важелів запобігання корупційним проявам та зловживанням державними коштами; призводять до виведення з під дії Закону питомої частки всіх державних закупівель країни; обмежують прозорість здійснення закупівель через зменшення кількості документів, що оприлюднюються замовниками торгів, можливість усім зацікавленим суб'єктам безперешкодно отримувати інформацію про оголошення торгів та про їх результати. У таких умовах, з урахуванням того, що в Україні будується

громадянське суспільство, демократія та соціально-орієнтований ринок, роль незалежних громадських організацій тільки посилюється.

Усі ці заходи дадуть можливість забезпечити аналіз цін у сфері, належний та ефективний контроль державних закупівель, дотримання головного принципу державних закупівель – ефективного витрачання державних коштів на засадах конкуренції та уникнути фактів придбання товарів, робіт і послуг за завищеними цінами.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. На основі аналізу звітів органів державної влади, до завдань та функцій яких Законом проголошено координацію та контроль системи державних закупівель розроблено класифікатор типових порушень законодавства під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти використання якого в роботі допоможе замовникам їх уникнути.

Запропоновано у контексті удосконалення інституційного механізму ДФК процедури державних закупівель за бюджетні кошти надати органам, які здійснюють такий контроль певні функції: контроль за дотриманням вимог законодавства на всіх стадіях проведення державних закупівель; складання протоколів про адміністративні порушення, пов'язані з порушеннями законодавства у сфері державних закупівель; запобігання проявам корупції у сфері закупівель; подання відповідних матеріалів до правоохоронних органів; розгляд заяв фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб про факти порушення законодавства про державні закупівлі.

Внесено пропозиції з метою вдосконалення контролю за бюджетними видатками створити на громадських засадах окремий Інститут експертів незалежного й громадського контролю у сфері державних закупівель з наданням йому повноважень незалежної експертизи законності й цільового використання бюджетних коштів.

Визначено роль і місце системи незалежного й громадського контролю за державними закупівлями та запропоновано: надати незалежним громадським організаціям право бути присутніми у якості спостерігачів на засіданнях комітетів з конкурсних торгів; зобов'язати державні, казенні, комунальні підприємства, а також господарські товариства, що перебувають під контролем органів державної влади, оприлюднювати базову інформацію щодо їхніх закупівель за власні кошти; зобов'язати розпорядників бюджетних коштів оприлюднювати з певною періодичністю інформацію про результати закупівель, які є нижчими за закупівельні пороги, встановлені профільним законом.

Література

1. Про здійснення державних закупівель [Електронний ресурс] : Закон України, станом на 01.03.2015 р. / Верховна Рада України. – Офіц. видання. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>
2. Катроша Л. В. Методи державного фінансового контролю як спосіб запобігання зловживанням у сфері державних закупівель / Л. В. Катроша // Збірник наукових праць. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2013. – Вип. 37. – С. 256–265
3. Звіт щодо аналізу функціонування системи державних закупівель. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=129962
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ukrstat.org>
5. Звіти Рахункової палати України. Офіційний сайт Рахункової палати України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/32826>
6. Підмогильний О. Роль та проблеми розвитку громадського контролю у сфері державних закупівель [Електронний ресурс] / О. Підмогильний. – Режим доступу до журналу : <http://www.confciarv.at.ua>
7. Пінькас Г. І. Система ефективного державного фінансового контролю і координації у сфері державних закупівель / Г. І. Пінькас // Актуальні проблеми економіки. – № 2 (92). – 2009. – С. 57–69.
8. Як контролювати державні закупівлі на місцевому рівні: практичний посібник / За ред. Д. М. Слизьконіс. – К. : Центр Політичних Студій та Аналітики, 2013. – 96 с.

© Критенко О.О., Даньшина Ю.В., 2015

Дата надходження статті до редколегії 2015 р.

Критенко Олена Олександрівна – к.держ.упр., старший викладач кафедри державної служби та митої справи Академії митної служби України.

Коло наукових інтересів: проблеми державного управління, система державних закупівель.

Даньшина Юлія Володимирівна – к.держ.упр., старший викладач кафедри державної служби та митої справи Академії митної служби України.

Коло наукових інтересів: проблеми державного управління, публічне адміністрування.